

INFÖR ETT BUSCHKORT

*SÄNKT KÖRKORTSÅLDER FÖR
UNGDOMARNA I HJÄRTLANDET*

NY KÖRKORTSBEHÖRIGHET

Livsvillkoren för ungdomar riskerar att bli mer och mer olika beroende på var man bor. En majoritet av svenskarna anser att gymnasieutbildning är en förutsättning för en bra start på vuxenlivet, och möjligheten att komma in på arbetsmarknaden. Många ungdomar på landsbygden har svårt att ta sig till gymnasiet när skolskjuts inte erbjuds och busslinjerna blir att färre och turerna allt glesare. Dessutom är avstånden ofta längre även till andra aktiviteter – jobb, praktik, träning, shopping med mera.

Idag är ungdomar i hjärtlandet beroende av gles kollektivtrafik, skjutsande föräldrar, A-traktorer eller mopedbilar. Det gör resorna svårare och i vissa fall mer riskabla, vilket i sin tur påverkar livskvaliteten i hjärtlandet för både ungdomarna själva och deras föräldrar.

Därför föreslår Kristdemokraterna en särskild ungdomsbehörighet, ett "Buschkort" som ska kunna tas av ungdomar från 16 års ålder. Buschkortet ska berättiga innehavaren att framföra bil i vissa delar av landet, dock ej i större städer där trafiken är mer komplicerad.

EU:s körkortsdirektiv stadgar 18 år som minimiålder för B-körkort. En rad länder har dock beviljats olika undantag. Det gäller Finland, Österrike, Danmark, Ungern och Irland. Även Storbritannien medgavs undantag, medan landet alltså var en del av EU. Därför anser vi att även Sverige ska kunna utnyttja undantagsregler, inte minst då vi är ett glesbefolkat land med stränga vintrar.

BEGRÄNSNINGAR

För att inte göra avkall på trafiksäkerheten föreslår Kristdemokraterna ett antal begränsningar jämfört med när en 18-åring tar körkort. Den centrala skillnaden är att Buschkortet inte ska berättiga till bilkörning i tätare bebyggelse. Syftet är endast att förbättra mobiliteten där alternativen till bil och kollektivtrafik är få eller klart sämre. Några tänkbara förslag, som behöver utredas vidare, inkluderar:

- Utökad provotid jämfört med när man tar vanligt B-kort, till tre år
- Obligatorisk vidareutbildning två år efter erhållet körkort för alla som tar körkort före 20 års ålder
- Öka spärrtiden väsentligt av körkort/det år då man får ta körkort för den som dömts för brott eller gjort sig skyldig till trafikförseelse – exempelvis att framföra bil med hjärtlandskort i ett område där kortet inte gäller.
- Obligatorisk skyltning av bil som framförs av förare med Buschkort, enligt samma modell som idag finns för bilar under övningskörning

Några exempel på motsvarande begränsningar som finns i andra länder inkluderar

- Tvåstegsutbildning med provisoriskt körkort mellan de två proven (Schweiz)
- Obligatorisk vidareutbildning efter erhållet provisoriskt körkort (Österrike)
- Max 90 km/h för nya körkortsinnehavare (Estland)
- Ensamförare med körkort i mindre än ett år ska hålla 20 km/h lägre än skyltat på snabba vägar (Rumänien)
- Max 110 km/h (Frankrike)

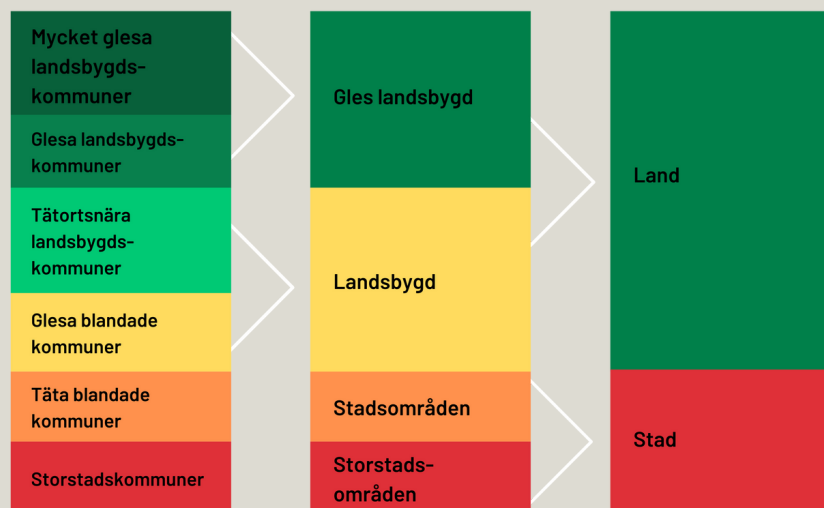
MINSKA FÖREKOMSTEN AV MOPEDBILAR OCH A-TRAKTORER

Utöver mobilitet finns andra skäl att införa Buschkortet. I dag färdas många unga människor i A-traktor eller mopedbil. Det innebär både risker och problem. Mopedbilar är osäkra vid kollisioner och både de samt A-traktorer har gemensamt att de stoppar upp trafiken, exempelvis när de färdas i 30-40 km/h på enfiliga vägar där högsta tillåtna hastighet är 70-80 km/h. Därutöver råder sedan länge 16 års åldersgräns för lätt motorcykel, som inte har någon övre hastighetsgräns och som får framföras på alla vägar. Detta trots att det är mångdubbelt högre risk att skadas i motorcykelolyckor jämfört med bilolyckor.

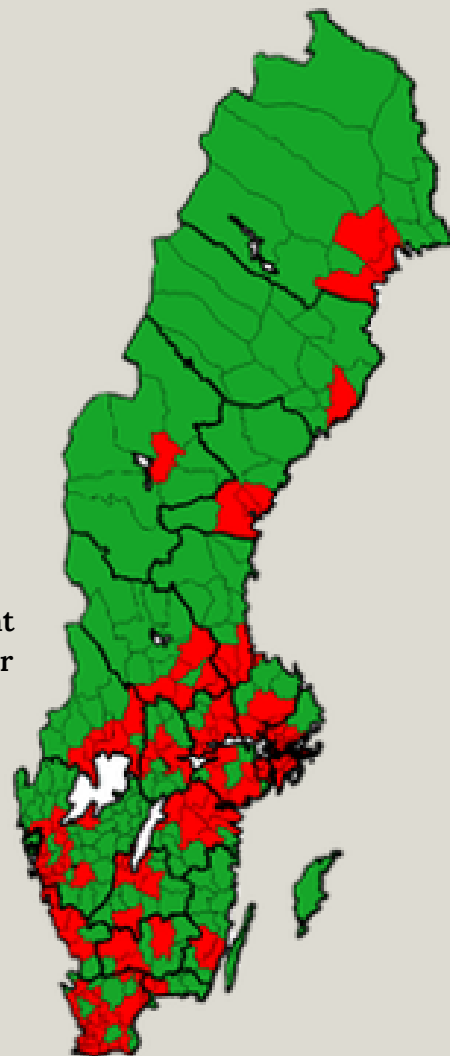
En del av syftet med Buschkortet är att styra bort ungdomar från mopedbil, A-traktor och lätt motorcykel till säkrare fordon och bättre förarutbildning. För mopedbil och A-traktor krävs inte något förarprov, endast ett kunskapsprov. Trots det får båda fordonen framföras på alla vägar utom motorvägar och motortrafikleder. Det är bättre att yngre personer får tillgång till en fullgod förarutbildning och bättre fordon.

REGIONALA BEGRÄNSNINGAR

Exakt hur den geografiska indelningen ska göras mellan områden där Buschkortet ska gälla, respektive inte gälla, behöver utredas närmare. Vi utgår dock från de olika indelningar som idag görs av Jordbruksverket respektive Tillväxtverket, enligt följande.

En möjlig sådan indelning skulle ge följande indelning, där grönt markerar områden där Buschkortet gäller och rött markerar områden där Buschkortet inte gäller.

Vi vill dock betona att detta är en skiss, inte ett färdigt förslag. Dels kräver frågan en ordentlig utredning, dels kommer ett eventuellt svenskt förslag att behöva förhandlas med EU.

Att geografiskt dela in var personer under 18 ska få ta körkort låter sig inte göras, då det enkelt går att kringgå genom att personen i fråga skriver sig på annan adress. Vårt förslag innebär istället att alla 16-åringar tillåts ta Buschkort, men att kortet endast är giltigt inom vissa områden. En minderårig person med Buschkort som bor i Stockholmsområdet men vars familj har ett lantställe i Dalarna skulle då få köra bil vid lantstället, men inte hemma.

SÄKERHET

Att unga förare oftare är inblandade i olyckor är väl känt. Riksdagens utredningstjänst har dock inte funnit några belägg för att en 16-åring skulle utgöra en större trafikrisk än en 18-åring. Länder som idag har 16-årsgräns är USA, Kanada, Australien och Nya Zeeland. Alternativet till bil är dock, som redan påpekats, ofta mindre säkra fordon som får framföras med betydligt mindre trafikutbildning än vad som krävs för B-körkort.